

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

ערר 1386-21

ערר 1388-21

לפני כבוד חברי הוועדה:

שירה שגיא, עו"ד - יו"ר

אילן עזרא, רו"ח - חבר

חגי ציון ובניו בע"מ מס' 512584491

ע"י מר ציון חגי

העוררת:

נ ג ד

רשות המסים

המשיבה:

באמצעות היחידה לטיפול במענק השתתפות בהוצאות קבועות

רחוב בן גוריון 38 רמת גן

מייל: corona.ararim@taxes.gov.il

החלטה

פתח דבר

1. העררים שבפנינו הוגש על החלטות המשיבה לפיהן העוררת אינה זכאית למענק השתתפות בהוצאות קבועות. ערר 1388-21 מתייחס להחלטה בדבר הזכאות למענק עבור החודשים מרץ-אפריל 2020, בהתאם להחלטת הממשלה מס' 5015 בנושא מענק סיוע לעסקים בעד השתתפות בהוצאות קבועות בשל ההשפעה הכלכלית של התפשטות נגיף הקורונה מיום 24/04/2021 (להלן: "החלטת הממשלה"); ערר 1386-21 מתייחס להחלטה בדבר הזכאות למענק עבור החודשים נובמבר-דצמבר 2020, בהתאם לחוק התכנית לסיוע כלכלי (נגיף הקורונה החדש) (הוראת שעה), התש"ף-2020 (להלן: "החוק").
2. העוררת הגישה בקשות לקבלת מענק עבור תקופות הזכאות מרץ אפריל 2020 ונובמבר דצמבר 2020. בקשות העוררת למענק נדחתה לאחר שנמצא כי היא נכנסה לגדרי החרג המנוי בפסקה (6) להגדרת "עוסק" שבסעיף 5 להחלטת הממשלה ובפסקה (5) להגדרת "עוסק" שבסעיף 7 לחוק (בהתאמה) ולכן אינה נכנסת לגדרי המונח "עוסק" הזכאי למענק. נציין כי עניינן של ההחלטות שהוזכרו הוא החרגת מי שעוסק במכירת זכות במקרקעין המהווה מלאי עסקי בידו או שבשנת המס 2019 ו-2020 חל בחישוב הכנסתו סעיף 8 לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש] (להלן: "הפקודה") בשל עבודה ממושכת שמשך ביצועה מעל שנה.
3. בהשגותיה, טענה העוררת כי אינה עוסקת במכירת זכות במקרקעין וכי סעיף 8 לפקודה אינו חל עליה כיוון שאינה "קבלן בונה" (מונח המתייחס בדרך כלל לנישום שיש לו הכנסות מבניין, כהגדרתן בסעיף 8 לפקודה). נעיר כי סעיף 8 לפקודה חל גם ביחס לעבודות אחרות הנמשכות יותר משנה. על כל פנים, על רקע נימוקים אלה וכיוון ששיעור ירידת המחזורים היה יותר מ-25% ביקשה העוררת בהשגותיה כי המענק ישולם לה.

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

4. בהחלטותיה בהשגות מיום 31/05/2021 המשיבה פירטה כי לעוררת יש שלושה פרויקטים שנמשכים יותר משנה ולכן היא מחויבת בדיווח לפי סעיף 8א לפקודה ובהתאם נכנסת לגדרי ההחלטה להגדרת "עוסק" הזכאי למענק. כן צוין כי ספק העבודה הגדול ביותר של החברה (ש-40% מתשומות העוררת בשנים 2019 ו-2020 דווחו בגינן) נמצא בסטטוס "מסוכל". יוער כי פרט זה צוין מבלי שיוסבר כיצד משפיע על הזכאות למענק.
5. על החלטות אלה בהשגות ביום 30/06/2021 הוגשו העררים. ביום 01/08/2021 הגישה המשיבה כתבי תשובה וביום 16/08/2021 התקיים דיון בתיקים. לקראת הדיון וגם לאחר הדיון, התבקשה העוררת להגיש חומרים משלימים לשם מיצוי בירור הנקודות שבמחלוקת. ביום 14/09/2021 הוגשה התייחסות המשיבה לחומרים המשלימים שהוגשו לאחר הדיון.

טענות הצדדים בכתבי הטענות

6. בעררה, עומדת העוררת על כך שסבלה מירידת מחזורים העולה על 40% בשנים 2020 ו-2021 ביחס ל-2019. זאת, על רקע אי קבלה ואי ביצוע של פרויקטים חדשים בשל משבר הקורונה וזאת על רקע צמצום פעילות חברות הקבלנים להן העוררת מעניקה את שירותיה.
7. כן הובהר כי עיסוקה של העוררת הוא בעבודות אינסטלציה בבניינים בלבד והיא אינה עוסקת במכירת זכויות במקרקעין. בהקשר זה הוסבר כי שיטת ההתחשבות של העוררת היא כזו שהתמורה משולמת לה על כל חלק מהעבודה שבוצע. לכן, אינה מדווחת לפי סעיף 8א לפקודה.
8. כן הובהר כי אין כל קשר בין הספק המסוכל לבין הכנסות החברה.
9. העוררת צירפה לעררה עותק מדיווחיה החודשיים למע"מ לשנים 2019 ו-2020 וכן חומרים נוספים בתמיכה לטענותיה.
10. בכתב תשובתה, המשיבה סקרה בהרחבה את הבסיס החוקי מכוחו נקבע מנגנון המענקים בעד השתתפות בהוצאות קבועות.
11. לגופם של דברים, הוסבר כי החלטת המשיבה התבססה על שלושה פרויקטים שאותרו שהחלו בשנת 2018, שאחד מהם הושלם בחודש יולי 2020 ושניים נוספים טרם הושלמו. כלומר, לעוררת היו עבודות שנמשכו יותר משנה ועל כן חלה עליה הוראת סעיף 8א לפקודה.
12. בהקשר זה, טוענת המשיבה כי לשון החוק והחלטת הממשלה ברורה וקובעת כי מי שמחויב בדיווח לפי סעיף 8א לפקודה אינו זכאי למענק. לעניין זה, אין משמעות לאופן ההתחשבות עבור אותה העבודה, כפי שביקשה העוררת לטעון. כן הזכירה המשיבה כי סעיף 8א קובע הוראת דיווח שהיא חובה ואינה נתונה לשיקול דעתו של הנישום.
13. כן נטען כי לראיית העבודה המתמשכת כתתי חלקים אין כל אחיזה לשוניית בלשון החוק ויש בה לרוקן את הסעיף מכל תוכן, שכן בכל פרויקט יש שלבי ביצוע ותשלומים בצידם.
14. יתרה מכך, לטענת המשיבה לא בכדי הוחרגו עוסקים מסוג זה מגדר העוסקים הזכאים למענק, שכן עוסק המבצע עבודות ממושכות אינו נפגע ממשבר הקורונה במובן זה שהכנסותיו אינן קטנות אלא לכל היותר נדחות למועד מאוחר יותר בו יוכל להשלים את העבודה. לכן, נוסחת

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

- פיצוי שמטרתה לסייע בהוצאות הקבועות בתקופה תזרימית חלשה אינה מתאימה לעוסק מסוג זה, שכן ההכנסה שנדחתה תגיע בהמשך, וזאת בנוסף למענק שיקבל.
15. באשר לדיווח התשומות עבור אותו "ספק מסוכל", הוסבר כי יש במידע זה כדי ליצור קושי בהסתמכות על נתוני העוררת המדווחים למע"מ האמורים להוות בסיס לחישוב המענק. נציין כבר כעת, כי לאור התוצאה אליה הגענו, אין אנו נדרשים לטענה זו של המשיבה לגופה שכן אין בה כדי להשפיע על התוצאה.
16. נעיר כי בבקשות העוררת למענקים צוינו אפס תשומות וכן הוצאות שכר נחסכות בסך אפס. לאחר בחינת המקרה ונוכח התוצאה אליה הגענו, אין בכך כדי להשפיע על התוצאה ועל כן גם בנקודה זו לא נעמיק.
17. כפי שהוזכר לעיל, לקראת הדיון התבקשה העוררת לפרט אודות הדרכים בהן נפגעה ממשבר הקורונה וכן לפרט אודות יחידות העבודה בעבודות המתמשכות, לרבות תוכנה של כל יחידת עבודה ואופן ההתחשבות לגביה, בצירוף מסמכים התומכים בכך.
18. לקראת הדיון הגישה העוררת עותק חשבון על עובדים שהועסקו, ניכויים ותשלומים לשנת 2019 ולשנת 2020; כרטסות הנהלת חשבונות לשנים 2019 ו-2020, במסמכים אלה ניתן לראות ירידה בהיקף ההכנסות כמו גם בהוצאות השכר ששולמו. כן הגישה העוררת את עותקי ההסכמים של הפרויקטים שהוזכרו בהחלטות המשיבה וכן עותקים של חלק מהחשבוניות שהוצאו ללקוחות אלה.

הדיון

19. ביום 16/08/2021 התקיים דיון בתיק שבנדון.
20. לשאלות הוועדה, הסבירו נציגי העוררת כי עיקר פעילותם היא בחוזים דוגמת החוזים שהוזכרו בהחלטת המשיבה ושברוך כלל ביצועם נמשך כשנה. כן הוסבר, כי ההתחשבות עבור העבודה היא עיתית – בהתאם לרכיבי העבודה (לרבות חלקם היחסי) שהושלם עד למועד התשלום (עמ' 2 לפרוטוקול, שורות 11-13).
21. כן הוסבר כי העוררת נפגעה ממשבר הקורונה בשל הפגיעה בזמינות העובדים. לעניין זה הודגש כי לצורך ביצוע עבודת העוררת לעיתים נדרשת נוכחות של עובדים נוספים (מטעם הקבלן המזמין וכו') כך שכל היעדרות של מי מהם פגעה ביכולת לבצע את העבודה.
22. נוסף על כך, בתקופת המשבר וגם לאחריה לא נכנסו פרויקטים חדשים. בהקשר זה ציין נציג העוררת כי חלק מהסיבה לכך היא התגברות התחרות בשוק זה שהביא להורדת מחירים מצד מתחריה של העוררת.
23. המשיבה חזרה בדיון על עמדתה כי ההחרגה הנדונה אינה משתמעת לשתי פנים, ועל כן כל עוסק שסעיף 8א לפקודה חל בעניינו – אינו זכאי למענק.
24. בתשובה לשאלת הוועדה, ציינה המשיבה כי תכלית ההחרגה היא למנוע מצב של כפל פיצוי. זאת, מפני שבעבודות מתמשכות, ניתן להעריך כי גם אם היתה ירידה במחזור העסקאות היא

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

- אינה מעידה על הכנסה ש"אבדה" אלא על הכנסה שתקבל במועד מאוחר יותר. לפיכך, מקום בו עוסק כזה מקבל מענק ובהמשך מקבל גם את ההכנסה שנדחתה, הרי שיש בכך כפל פיצוי.
25. כמו כן, בעסקים המבצעים עבודות מתמשכות, מועד התשלום אינו תואם בהכרח את מועד העבודה, ובהתאם מחזורי העסקאות המדווחים למע"מ אינם משקפים את פעילות העוסק בפועל ובהתאם אינם משקפים את הפגיעה מהמשבר.
26. בתמיכה לטענה זו, הפנתה ב"כ המשיבה לכך שהעוררת דיווחה על מחזור עסקאות בסכום אפס בחודש אוגוסט 2020, וזאת על אף שבאותה העת לא הוטלו מגבלות והמשק התנהל בחופשיות יחסית.
27. כן עמדה המשיבה על כך שהנטל להוכיח את קיומו של קשר סיבתי בין משבר הקורונה לבין ירידת המחזורים מוטל על מבקש המענק, ובענייננו העוררת לא הרימה את הנטל, וזאת על אף החלטת הוועדה להגיש מסמכים התומכים בטענה בדבר פגיעה בשל המשבר.
28. המשיבה השלימה וציינה כי המצב שתואר על ידי נציג העוררת כי לקוחות העדיפו לפנות לקבלנים אחרים אף הוא אינו קשור למשבר הקורונה.
29. עוד לעניין הטענה בדבר היעדר קשר סיבתי, הפנתה המשיבה לכך שמחזור העסקאות בשנת 2019 היה חריג ביחס לשנים הקודמות, ודומה רק למחזור העסקאות בשנת 2015.
30. כן ציינה המשיבה כי שני בעלי השליטה בעוררת קיבלו מענק סוציאלי לאורך שנת 2020 ועד לחודש יוני 2021.
31. במעמד הדיון ניתנה לעוררת הזדמנות להגיב לטענות המשיבה. באשר לטענת המשיבה כי מחזור העסקאות של העוררת בשנת 2019 היה גבוה באופן חריג, ציין נציג העוררת כי הפרויקטים שביצעו באותה השנה היו גדולים יותר מהפרויקטים שביצעו לפני כן ומכאן ההבדל בהכנסה.
32. באשר למחזור העסקאות שדווח בחודש אוגוסט 2020, הסביר נציג העוררת כי ככל הנראה הסיבה היא שהתעכב בהפקת החשבוניות ולכן ההכנסות של חודש אוגוסט דווחו רק מאוחר יותר. הסבר דומה ניתן גם למחזורי העסקאות בסך אפס בחודשים אוקטובר ונובמבר 2020.
33. בסיום הדיון, התבקשה העוררת להגיש מסמכים נוספים להשלמת הבירור העובדתי. בתוך כך, הגישה העוררת מאזן בוחן לשנת 2020, את דיווחיה החודשיים למע"מ עבור השנים 2015 ואילך וכן עותקים מהחשבונית הראשונה והאחרונה בכל אחד מהפרויקטים לגביהם נמשך שהם עבודות מתמשכות.
34. יצוין, כי על אף שניתנה לעוררת הזדמנות נוספות להגיש כל מסמך שיש בו כדי לתמוך בטענותיה בדבר הנזקים שנגרמו בשל משבר הקורונה, לא צורף כל מסמך.

דיון והכרעה

35. לאחר בחינת החומרים בתיק, הגענו למסקנה כי דין העררים להידחות. להלן נפרט טעמינו.

דרישת הקשר הסיבתי

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

36. בחודש מרץ 2020 התפשט בישראל נגיף הקורונה ולצורך צמצום ההדבקה והתמודדות עמו, הוטלו הגבלות שונות על המשק הישראלי. אחד האמצעים בהם נקטה הממשלה כדי לסייע למשק להתמודד עם המשבר שנוצר בשל ההגבלות שהוטלו הוא מענק השתתפות בהוצאות קבועות, וזאת בהתאם להחלטת הממשלה ובהמשך בהתאם לחוק.
37. מטרת המענק היא להגיש סיוע לעסקים, אשר פעילותם העסקית נפגעה כתוצאה מההשפעה הכלכלית של התפשטות נגיף הקורונה, בנשיאה בהוצאות שאין ביכולתם להימנע מהן על אף הירידה בפעילות כגון שכירות, ביטוח, חשבונות חשמל ומים וכדומה (וראו את הפתיחה להחלטת הממשלה וכן דברי ההסבר לחוק – הצעת חוק התכנית לסיוע כלכלי (נגיף הקורונה החדש) (הוראת שעה), התש"ף-2020, הצי"ח הממשלה, 1341, בעמ' 453 (להלן: "**הצעת החוק**")).
38. תנאי הזכאות למענק מפורטים בסעיף 1 להחלטה ובסעיף 8 לחוק, ומתוכם שניים רלבנטיים במיוחד לענייננו. הראשון, הקבוע בסעיף 1(ב) להחלטה ובסעיף 8(2) לחוק, הוא כי חלה ירידה במחזור העסקאות של העוסק בשיעור מינימלי כפי שנקבע ביחס לתקופה עברה מבוקש המענק. תנאי זה נבחן בהתבסס על דיווחי המחזורים למס ערך מוסף, כך שירידת המחזורים נבדקת על ידי השוואה בין מחזור העסקאות בחודשים עברם מבוקש המענק (לדוגמא מרץ-אפריל 2020) לבין מחזור העסקאות באותם החודשים בשנת 2019 (לדוגמא- מרץ אפריל 2019).
39. מעיון בדברי ההסבר לחוק (הצעת החוק, עמ' 453) עולה כי בחינת שיעור ירידת המחזורים "נועד למדוד את ירידת מחזור העסקאות ביחס לתקופה שבה העסק פעל שלא בהשפעתו הכלכלית של נגיף הקורונה". כלומר, ההשוואה מניחה שאלמלא משבר הקורונה מחזור עסקאותיו של העסק בתקופת הזכאות היו כמחזור עסקאותיו בתקופת הבסיס.
40. התנאי השני, הקבוע בסעיף 1(ג) להחלטת הממשלה ובסעיף 8(3) לחוק, הוא כי "ירידת מחזור העסקאות בתקופת המענק נגרמה כתוצאה מההשפעה הכלכלית של התפשטות נגיף covid-19"; כלומר, הדרשה היא כי ירידת המחזורים נגרמה בגלל משבר הקורונה ולא מסיבה אחרת.
41. בכך יש כדי להגשים את אחת מתכליותיו הבסיסיות של החוק כפי שהוצגו לעיל, שהיא שהמענק יינתן בשל משבר הקורונה ולא עקב קיומו של פער טכני בין הדיווחים בין תקופת הבסיס לבין תקופת הזכאות למענק (ראו לעניין זה קביעת הוועדה בערר 1005-21 **טי ג'את סיסטמס** 2006 **בע"מ נ' רשות המסים** (09/03/2021, פורסם באתר הוועדה)).
42. גם במנגנוני מענק דומים כגון חוק מס רכוש וקרן פיצויים, התשכ"א-1961 (להלן: "**חוק מס רכוש**") והוראות השעה שניתנו מכוחו מעת לעת בגין נזקים עקיפים, בהם נקבעה נוסחת ירידת מחזורים, עמד המחוקק על הדרשה כי הפרש המחזורים נגרם "עקב" או "כתוצאה" מהאירוע שהקים את הזכאות למענק.
43. ביחס להסדר שנקבע מכוח חוק מס רכוש נקבע כי הנטל להוכיח את קיומו של הקשר הסיבתי מוטל על העורר (ראו לעניין זה האמור בע"מ 23693-12-13 **נגב מינרלים תעשייתיים נ' מס רכוש באר שבע** (18/02/2016, פורסם בנבו)).
44. בצד זאת, גם נקבע כי ככלל תעמוד הנחה עובדתית הניתנת לסתירה בדבר קיומו של הקשר הסיבתי (רע"א 6540/15 **כתר אחזקות בע"מ נ' מנהל מס רכוש וקרן הפיצויים** (18/04/20216, פורסם בנבו)).

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

45. התייחסות זו לדרישת הקשר הסיבתי יפה גם לענייננו (על הטעמים לכך ראו 21-1027 נתי זיו-סטודיו זיו בע"מ נ' רשות המסים (05/05/2021, פורסם באתר הוועדה), פסקה 24 להחלטה), ואף אומצה על ידי הרכבים שונים של הוועדה (וראו למשל ערר 21-1015 מישר סי אס נ' רשות המסים (26/04/2021, פורסם באתר הוועדה), ערר 21-1115 אברהים עזאת נ' רשות המסים (24/06/2021, פורסם באתר הוועדה).

46. לסיכומו של חלק זה, אחד מתנאי הזכאות למענק הוא קשר סיבתי בין משבר הקורונה לבין ירידת המחזורים. ברירת המחדל היא כי דרישת הקשר הסיבתי מתקיימת, אך בהתקיים עובדות או נסיבות שיש בהן לערער את ההנחה העובדתית בדבר קשר סיבתי, על מבקש המענק להוכיח את קיומו של הקשר הסיבתי על אף אותן עובדות או נסיבות. כלומר, במקרים אלה על מבקש המענק להראות כי ירידת המחזורים נבעה ממשבר הקורונה ולא מסיבות אחרות.

ההחרגה וסעיף 8א לפקודה

47. כפי שצוין לעיל, החלטת הממשלה והחוק כוללים גם הוראות לעניין מאפייני הזכאים למענק. סעיף 5 להחלטת הממשלה וסעיף 7 לחוק מגדירים מיהו "עוסק" הזכאי למענק. בהתאם להגדרה, "עוסק" הוא "חייב במס" כהגדרתו בחוק מס ערך מוסף, התש"ל"ו-1975, למעט עוסקים מסוגים שונים המפורטים בגוף ההגדרה, וביניהם "מי שעיסוקו במכירת זכות במקרקעין המהווה מלאי עסקי בידו או שבשנת המס 2019 ו-2020 חל בחישוב הכנסתו סעיף 8א לפקודה, בשל עבודה מתמשכת שמשך ביצועה מעל שנה" (להלן: "ההחרגה").

48. סעיף 8א לפקודה עוסק בעבודות ממושכות שהן עבודות שמשך ביצוען עולה על שנה וקובע הוראות בדבר אופן הדיווח למס הכנסה על הכנסות מעבודות אלה.

49. בהחלטת הוועדה בערר 21-1071 ק. סלאמה בע"מ נ' רשות המסים (22/06/2021, פורסם באתר הוועדה) (להלן: "ערר 21-1071"), נקבע כי יש לפרש את המונח "עבודה ממושכת" ככזה שמתייחס לעבודה העשויה מקשה אחת שאיננה ניתנת לחלוקה לתת יחידות עבודה נפרדות, שמשך ביצועה עולה על שנה. כלומר, במקרה של עבודה אותה ניתן לחלק ליחידות נפרדות, בהתקיים תנאים מסוימים שפורטו בהחלטה, לא ניתן יהיה לומר כי מדובר בעבודה ממושכת ובהתאם לכך שמבקש המענק נכנס לגדרי ההחרגה. בין תנאים אלה נכללו גם התנאי כי העבודה אשר מבצע הקבלן ניתנת להפרדה הן חוזית והן בפועל לתתי יחידות עבודה נפרדות; וכן התנאי כי מתקבלת תמורה בפועל בעבור כל תת יחידת עבודה בנפרד (וראו פסקאות 42-40 להחלטה בערר 21-1071).

50. בעניין אחר, קבעה הוועדה כי יש לפרש את ההחרגה כך שתחולתה משתרעת על עסקים המתאפיינים באורך נשימה עסקי גבוה, כך שהסיכון לעיכובים הוא מרכיב רגיל בפעילותם השגרתית, ובתוך כך עוסקים הפועלים במסגרת הסכמים פאשוליים (ראו ערר 21-1268 נ.ע הנדסה יזמות (2001) נ' רשות המסים (22/08/2021, פורסם באתר הוועדה) (להלן: "ערר 21-1268"), פסקאות 55-58 להחלטה).

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

51. באשר למשמעות ההחרגה, בערר 1070-21 הגר רם תשתיות בע"מ נ' רשות המסים (22/06/2021, פורסם באתר הוועדה), הגיעה הוועדה למסקנה כי מקום בו נמצא כי ההחרגה מתקיימת, יש לראותה כמקימה חזקה ניתנת לסתירה בדבר העדר קיומו של קשר סיבתי (וראו פסקאות 40-47 להחלטה בערר 1070-21), כך שמקום בו נמצא כי על מבקש מענק חל סעיף 8א לפקודה, יש בכך כדי לערער את ההנחה העובדתית הניתנת לסתירה בדבר קיומו של קשר סיבתי ועליו להוכיח את קיומו של קשר סיבתי בין ירידת המחזורים לבין משבר הקורונה.
52. סיכומו של דבר, מהחלטות הוועדה עולה כי השאלה האם חל על עוסק סעיף 8א לפקודה תלויה בין היתר בשאלה האם ניתן לחלק את העבודה המתמשכת לתתי עבודות נפרדות והאם מדובר בהסכם פאושלי או אחר; ואולם גם מקום בו ההחרגה חלה, משמעות הדבר היא כי על מבקש המענק להרים את הנטל ולהוכיח כי ירידת המחזורים שנגרמה נבעה ממשבר הקורונה ולא מסיבות אחרות.

מן הכלל אל הפרט

האם על העוררת חל סעיף 8א לפקודה?

53. מהמידע שהעוררת מסרה עולה כי היא מבצעת עבודות המתמשכות לאורך יותר משנה ועל כן לכאורה יש לראותה כמי שחל עליה סעיף 8א לפקודה ובהתאם כמי שמוחרגת מגדרי ה"עוסקים" הזכאים למענק.
54. כדי לקבוע האם ההחרגה חלה על העוררת בהתאם לפרשנות הוועדה בערר 1071-21, יש לבחון האם ניתן לחלק את עבודותיה המתמשכות ליחידות נפרדות. כאמור לעיל, אחד מהתנאים הוא כי מתקבלת תמורה בפועל עבור כל תת יחידת עבודה בנפרד.
55. באשר לחלוקת העבודה לתתי יחידות, מדברי נציג העוררת בדיון עולה כי ההתחשבות היא עיתית, בהתאם לעבודה שהושלמה עד לאותו המועד, ולא בהתאם ליחידות העבודה המפורטות בחוזים (עמ' 2 לפרוטוקול, שורות 11-13).
56. מסקנה זו נתמכת גם בהשוואה בין החשבוניות שהגישה העוררת ביחס לפרויקטים, שרובן התייחסו לפרויקט ברח' בן חור, מהן עולה כי אין הלימה בין סכומי רוב החשבוניות לבין שלבי הביצוע כפי שפורטו בהסכם שהוגש.
57. נוסף על כך, מעיון בהסכמים שצורפו עולה כי התמורה שנקבעה עבורם היא סכום פאושלי (עמ' 8 וכן סעיף 2 לנספח א' בכל אחד מההסכמים שצורפו). כלומר, בהסכמים נקבע המחיר הסופי של העבודה בכללותה ולחוזים אף לא צורף כתב כמויות. נקודה זו לא הובהרה בדיון, אך אם מדובר בהסכמים פאושליים, גם בכך יש כדי לתמוך במסקנה כי סעיף 8א לפקודה חל על העוררת (וראו ערר 1268-21).
58. בנסיבות אלה, הגענו לכלל מסקנה כי על העוררת חל סעיף 8א לפקודה, ובהתאם היא נכנסת לגדרי ההחרגה. בנסיבות אלה, איננו נדרשים לטענות המשיבה כפי שפורטו בסעיף 13 לעיל.

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

59. כזכור, בהתאם להחלטת הוועדה בערר 21-1070, משמעות הדבר היא כי על העוררת להוכיח את קיומו של קשר סיבתי בין ירידת המחזורים לבין משבר הקורונה. לשאלה זו נפנה כעת.

הוכחת קיומו של קשר סיבתי

60. נוסף על תחולת ההחרגה האמורה, בעניינה של העוררת ישנן עובדות נוספות שיש בהן כדי לערער את ההנחה העובדתית בדבר קשר סיבתי – למשל, העובדה כי מחזורי העסקאות בשנת 2019 אינם אופייניים אלא חריגים ביחס למחזורי העסקאות בשנים 2016 עד 2018.

61. לשאלת הוועדה בעניין זה במעמד הדיון, לא הצביע נציג העוררת על שינוי כלשהו שחל בשנת 2019 שממנו ניתן היה ללמוד שלעוררת היתה ציפייה להכנסה דומה גם ב-2020.

62. גם בעובדה כי בחודשים בשנת 2020 בהם לא היו סגרים ולכאורה לא היתה סיבה לירידה בהיקף הפעילות, דיווחה העוררת על מחזור עסקאות אפס יש כדי להוסיף לקושי שבהסתמכות על ירידת המחזורים ככזו המעידה על ירידה בפעילות. תשובת נציג העוררת בעניין זה היתה כי ייתכן שהחשבוניות יצאו באיחור. גם אם כך היה, הרי שיש קושי מסוים בהסתמכות על מידע זה.

63. סיכומו של דבר, התערערה ההנחה העובדתית בדבר קיומו של קשר סיבתי בין ירידת המחזורים לבין משבר הקורונה.

64. לאחר בחינת החומרים שהוגשו, הגענו למסקנה שהעוררת לא הצליחה להרים את הנטל ולהראות שירידת המחזורים נגרמה בשל משבר הקורונה וזאת מהטעמים הבאים.

65. ראשית, על אף שניתנו לעוררת מספר הזדמנויות להצביע על הפגיעה שנגרמה לה בשל משבר הקורונה, העוררת לא הציגה תיעוד כלשהו ממנו ניתן ללמוד על פגיעה כאמור. אמנם מהכרסות לשנים 2019 ו-2020 מהן ניתן ללמוד על ירידה בהכנסה, אך אותה ניתן היה ללמוד גם מדיווחי העוררת למע"מ. ואולם, אין בהם כדי להעיד על הסיבה לירידת המחזורים. גם במעמד הדיון, עיקר טענתה של העוררת התייחסה לפגיעה בזמינות העובדים. ואולם טענה זו נטענה בעלמא ללא כל ביסוס, ולא הוגש כל ביסוס כדי לתמוך בה גם לאחר הדיון.

66. בדומה לכך, גם מהירידה בהיקף השכר ששולם לעובדי החברה (שהם ככל הנראה בעלי החברה), אולי ניתן ללמוד על ירידה מסוימת בהיקף הפעילות, אך לא על הסיבה לכך. לעניין זה יוער, כי בעוד שהעוררת מצביעה על ירידת מחזורים בשיעור של 45% בהשוואה שנתית ואף בשיעורים גבוהים יותר בתקופות הזכאות, הפחתת השכר היתה בשיעור של 17% בלבד.

67. נשלים ונציין כי גם טענת העוררת בדבר ירידה בהכנסות על רקע התגברות התחרות בתחום נטענה באופן כללי ומשכך איננו נדרשים אליה לגופה.

68. נוכח כל האמור, הגענו לכלל מסקנה כי העוררת לא הרימה את הנטל הנדרש כדי להראות כי ירידת המחזורים נגרמה ממשבר הקורונה. נוכח תוצאה זו, אף איננו נדרשים לטענת המשיבה כפי שהופיעה בפסקה 14 לעיל.

מדינת ישראל
ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

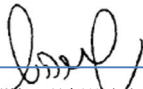
סיכום

69. סוף דבר, העררים נדחים. אין צו להוצאות.

זכות ערעור בפני בית המשפט המחוזי, בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים, בתוך 45 יום.

ניתנה היום, כ' חשון תשפ"ב, 26/10/2021, בהעדר הצדדים.

אילן עזרא, דו"ח
חבר

שירה שגיא, עו"ד
יו"ר הוועדה